

Каталог - 2018

ХАРКІВСЬКИЙ ОСІННІЙ МАРАФОН ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТОВАРИСТВО ПСИХОЛОГІВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені Г. С. Сковороди
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені А. С. МАКАРЕНКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
УКРАЇНСЬКА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ
І СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ НАПН УКРАЇНИ
АСОЦІАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПСИХОЛОГІВ ХАРКОВА
МІЖРЕГІОНАЛЬНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ СПРІЯННЯ РОЗВИТКУ СИМВОЛДРАМИ
ВСЕУКРАЇНСЬКА АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНА АСОЦІАЦІЯ
СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ЦЕНТР ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВОСТЯМИ РОЗВИТКУ «ЛАДО»

*З нагоди 110-річного ювілею Л.І. Божович (1908-1981),
115-ї річниці з дня народження П.І. Зінченка (1903-1969)
та О.М. Леонтьєва (1903-1979)*

ХАРКІВСЬКИЙ ОСІННІЙ МАРАФОН ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ

МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(Каталог психотехнологій; тези доповідей)

27 жовтня 2018 року

Харків – 2018

УДК 159.9.07
ББК 88

Рецензенти:

Кузнєцов Марат Амірович, доктор психологічних наук, професор кафедри практичної психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Панок Віталій Григорович, психологічних наук, професор, директор Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи

Романовський Олександр Георгійович, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувач кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами Національного технічного університету «ХПІ»

*Рекомендовано до друку Вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди,
протокол № 7 від 25.10.2018 року*

ХАРКІВСЬКИЙ ОСІННІЙ МАРАФОН ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ: матеріали наук.-практ. конф., м. Харків, 27 жовтня 2018 р., ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Харків: Діса плюс, 2018. 304 с.

ISBN 978-617-7645-34-3

У збірнику представлено матеріали науково-практичної конференції «**ХАРКІВСЬКИЙ ОСІННІЙ МАРАФОН ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ**», метою якої було висвітлення в рамках профорієнтації та просвітництва новітніх розробок у галузі психотехнологій, представлених на теренах України.

Перша частина збірника містить **Каталог психотехнологій** новітніх авторських розробок розвивальних, психокорекційних, діагностичних, тренінгових програм, методик, технік тощо, інформація про які подана у вигляді анотацій.

У другій частині розміщено тези доповідей, які містять результати науково-практичних розробок учасників конференції.

Матеріали конференції віддзеркалюють результати сучасних досліджень у галузях теоретичної та прикладної психології.

Для науковців, викладачів, аспірантів та магістрантів, студентів гуманітарних спеціальностей, практичних психологів, вихователів, соціальних та медичних працівників.

Матеріали друкуються в авторському варіанті з правками редакції.

ISBN 978-617-7645-34-3

УДК 159.9.07
ББК 88

© ХНПУ імені Г.С.Сковороди, 2018
© Колектив авторів, 2018
© Сльчанінова Т.М. (оформлення, Ψ-емблема), 2018
© Фоменко К.І. (обкладинка), 2018

Москаленко О.С. Активізація пізнавальної діяльності дітей старшого дошкільного віку.....	50
Мотрук Т.О. Програма «Психосоматика: погляд зсередини».....	52
Ніколасенко С.О. Посадження методів регресивного гіпнозу та десенсибілізації і переробки рухами очей у процесі психотерапії емоційних травм	53
Панчук О. А. Дружно разом у п'ятий клас (Програма корекційно-розвивальних занять для п'ятикласників).....	54
Пивоварчик І.М. Майстерня «Відображення у парі»	55
Полонська Ю.Ю. Корекційно-розвивальна програма «Гармонія із собою та іншими».....	60
Рочняк А.Ю. Психодіагностика внутрішньої мотивації баскетболіста	61
Соколова О.І. Психологічна підготовка учнів до іспитів та зовнішнього незалежного оцінювання	62
Сосніхіна С.Є., Дорожко І.І. Психологічний супровід та засоби розвитку ціннісно-смислової сфери студентів.....	63
Сушко В.В. Психологічна програма для учнів початкової школи «Розвиток пізнавальної сфери учнів: пам'ять, увага»	66
Тарасова Т.Б. Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Психологія освіти» для змішаного навчання	67
Тищенко Л.В., Варава Л.А. Багатофакторний опитувальник«Особливості суб'єктивного переживання жінкою власного життя».....	69
Туркова Д.М. Психотехнології саморегуляції тілесного засобами мак «Перелом» у роботі з психологічною травмою	71
Фоменко К.І. Опитувальник просоціальної мотивації фахівця соціономічних професій	72
Фоменко К.І., Жукова Н.С. Психодіагностика стрес-факторів навчальної діяльності учня основної школи.....	74
Фоменко К.І., Рочняк А.Ю. Адаптація диспозиційної шкали потоку С.А. Джексона.....	76
Ходикіна Ю.Ю. Програма розвитку моторної пам'яті дошкільників	77
Хомуленко Б.В. Характеристики гіпнабельності з урахуванням типології ПАТ (патологічних акцентів особистості)	79
Хомуленко Т.Б. Психосоматична трансформаційна гра «Шлях до філософського каменю».....	82
Хомуленко Т.Б., Крамченкова В.О. Методика проєктивної діагностики тілесного Я.....	86
Хорошева Т.В. Тренінг «Використання технології вивчення забезпеченості потреб дитини та сім'ї»	87
Циганенко О.М. Корекція та розвиток емоційно-вольової сфери дітей з особливими освітніми потребами	88
Циганенко О.М. Корекція та розвиток пізнавальної сфери дітей з особливими освітніми потребами.....	90
Щербакова О.О. Методика діагностики імпліцитних теорій інтелекту учнів основної школи.....	92
Щербакова О.О. Психодіагностика наполегливості у виконанні домашнього завдання учнів основної школи.....	93

28. Мені властива самовідданість у стосунках з близькими людьми.
29. Я думаю, що я здатний допомогти іншим за допомогою моєї професії.
30. Я переконаний, що усі люди заслуговують на рівні можливості.
31. Мені здається, що багато людей потребують моєї допомоги.
32. Я із задоволенням поспішаю на допомогу друзям та близьким.
33. Іноді доводиться жертвувати задоволенням особистих потреб заради допомоги іншим на роботі.
34. В основі благополуччя людства у світі має бути співчуття та допомога один одному.
35. Я часто намагаюсь робити послуги людям, якщо вони цього потребують.
36. Провідним інтересом у професії для мене є надання послуг та допомоги людям.
37. Я здатний співчувати близьким людям.
38. Служити людям – провідне завдання моєї професії.
39. Любов до ближнього має стати провідною цінністю у світі.
40. На роботі я з однаковим задоволенням надаю послуги різним людям.
41. Мені досить легко знайти щось хороше у людях.
42. У моїй професійній діяльності часто трапляються випадки, в яких я допомагаю іншим.
43. Суспільство має пристосовуватись до потреб людини та задовольняти їх.
44. Мені легко відволіктись від власних турбот, якщо іншим потрібна допомога.
45. Я із задоволенням вирішую професійні завдання, спрямовані на допомогу іншим.

Ключ:

Професійні просоціальні мотиви: 1, 5, 9, 13, 17, 21, 25, 29, 33, 36, 40, 42, 45.
Широкі гуманістичні мотиви: 2, 6, 10, 14, 18, 22, 26, 30, 34, 39, 43.
Альтруїстичні мотиви: 3, 7, 11, 15, 19, 23, 27, 31, 35, 41, 44.
Просоціальна мотивація у міжособистісному спілкуванні: 4, 8, 12, 16, 20, 24, 28, 32, 37.

**ПСИХОДІАГНОСТИКА СТРЕС-ФАКТОРІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
УЧНЯ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ**
**ПСИХОДІАГНОСТИКА СТРЕСС-ФАКТОРОВ УЧЕБНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
УЧЕНИКА ОСНОВНОЙ ШКОЛЫ**
**PSYCHODIAGNOSTICS OF STRESS-FACTORS OF EDUCATIONAL ACTIVITY
OF THE MIDDLE SCHOOL**

© Фоменко К.І., Жукова Н.С., м. Харків

Психодіагностичний інструментарій був створений на основі опитувальника «Стрес-фактори навчально-пізнавальної діяльності студентів» (М.А. Кузнецов) (Кузнецов, 2015). Досліджуваному

пропонується оцінити за п'ятибальною шкалою (від 0 балів – «ні» до 4 балів – «так») кожне з 40 тверджень, що представляють собою різні відповіді на питання: «Що мене дратує (не подобається) у навчальній діяльності у школі?». Визначалася міра схильності дії таких пресингів (стресорів), як: 1) поведінка та дії однокласників, 2) поведінка та дії вчителя, 3) організація навчального процесу, 4) умови навчання і 5) власні особистісні якості, вміння знання.

При перевірці надійності опитувальника було здійснено перевірку статистики альфа Кронбаха для 40 пунктів, яка становила 0,997. Отже, всі 40 пунктів мають високу надійність.

У результаті факторизації даних за процедурою Варімакс по 40 твердженням опитувальника було утворено лише два фактори, що пояснюють 95% дисперсії. Зміст першого фактору (50% дисперсії) утворили 24 пункти: 1-18, 20-22, 26, 28, 33. Зміст другого фактору утворено пунктами 19, 23-25, 27, 29-32, 34-40. Фактори корелюють між собою, тому опитувальник можна застосовувати як одношкільний. Крім того, зазначений опитувальник можна використовувати як список стресорів та оцінювати їх угруповання шляхом ієрархічної кластеризації. Зміст тверджень наведено нижче:

- 1 Інші учні списують у мене
- 2 Учитель, незрозуміло викладає матеріал
- 3 Контрольна, або опитування без попередження
- 4 Адміністрація приходить перевірити присутність учнів на заняттях
- 5 Не можу зрозуміти навчальний матеріал
- 6 Вискочка серед однокласників, прагне вислужитися перед учителем
- 7 Необ'єктивність учителя в оцінюванні знань
- 8 Дають завдання підготувати матеріал, якого ніде немає або важко знайти
- 9 Тривале виконання домашнього завдання
- 10 Не можу ефективно розподілити свій час і через це не встигаю підготуватися до уроків
- 11 Необхідність відповідати не тільки перед своїм класом, але і перед усією паралеллю
- 12 Прискіпливість учителя
- 13 Нудний урок
- 14 Незручний розклад
- 15 Моя пам'ять підводить мене і я не можу згадати те, про що мене запитують на уроці
- 16 Недисциплінованість однокласників
- 17 Учитель на уроці відволікається на інші теми
- 18 Необхідність вивчати багато зайвого матеріалу
- 19 Ставлення класного керівника до мене
- 20 Розсіяна увага, не можу зосередитись
- 21 Балакучі однокласники, які мене відволікають на уроці

- 22 Формалізм учителя, неможливість отримати повноцінну відповідь та допомогу
- 23 Несподівані зміни в розкладі уроків
- 24 Брак підручників, навчальних посібників тощо.
- 25 Не встигаю записувати те, що говорить учитель
- 26 Настирливість, безцеремонність і зверхність деяких учнів
- 27 Запізнення вчителя на урок
- 28 Занадто багато уроків на день
- 29 Необлаштований шкільний двір
- 30 Відчуття, що ті знання, які нам дають у школі, не знадобляться в житті, у професійній діяльності
- 31 Те, що клас, в якому я навчаюсь, недостатньо дружній
- 32 Учитель на уроці переказує з підручника і нічого більше
- 33 Урок триває і на перерві
- 34 Необхідність займатися громадською роботою (вона відволікає мене від навчання)
- 35 Часто відкладаю «на потім» виконання завдань, які необхідно виконувати зараз
- 36 Учні, які запізнюються і заходять в клас після початку уроку
- 37 Не готовність учителя до уроку
- 38 Зневага, безцеремонність та образи від учителя
- 39 Недостатня технічна оснащеність навчального процесу
- 40 Мені не вистачає волі і посидючості для навчальної роботи.

АДАПТАЦІЯ ДИСПОЗИЦІЙНОЇ ШКАЛИ ПОТОКУ С.А. ДЖЕКСОНА
АДАПТАЦИЯ ДИСПОЗИЦИОННОЙ ШКАЛЫ ПОТОКА С.А. ДЖЕКСОНА
ADAPTATION OF JACKSON'S DISPOSITIONAL FLOW SCALE

© **Фоменко К.І., Рочняк А.Ю., м. Харків**

Оригінальний опитувальник «Диспозиційна шкала потоку. Повна версія» (LONG Dispositional Flow Scale (DFS-2)) був представлений С.А. Джексоном в 2010р. Теоретичною основою даної методики є дев'ятивимірна концептуалізація потоку М. Чіксентміхайі (М. Csikszentmihalyi). Ці дев'ять вимірів: «баланс між ступенем складності діяльності і рівнем розвитку навичок»; «злиття свідомості і дії»; «ясність мети»; «точність зворотного зв'язку»; «концентрація на поточному моменті»; «відчуття контролю»; «втрата самосвідомості»; «трансформація часу»; «самодостатній досвід». Разом ці виміри становлять оптимальний психологічний стан потоку, окремо вони означають концептуальні елементи цього стану.

Чотири з дев'яти вимірів (баланс між ступенем складності діяльності і рівнем розвитку навичок, ясність мети, точність зворотного зв'язку, концентрація на поточному моменті) є умовами для входження в стан